

SANTIAGO

CARTA SANTIAGOA BADA

Jesu djaba Santiagoba nañ cartada basica bla. Mañ Santiagoba naärã Jesura ijãe basia (Juañ 7:1-9). Baribarã idjira Jesu ijã bearã täena dji dromada besia. Hecho cartade mañra ebuda bla (12:17; 15:12-21; 21:17-19). Santiagora Jerusaleñne babadjia. Poa 62de idjira Jesu ijã bla carea beasidaa.

Santiagoba nañ cartara Israel doce warrarãneba yöpedadarã druaza bea itea basia. Aclamaarã mañba jara bla djabarã judiorã itea basida. Dewararãmaarã jara bla jüma Jesu ijã bea itea basida.

Santiagoba nañ cartara basia cawabi carea säwã nañ ejüãne nĩbadida panlãda. 1:1-18de bl bla Äcõrẽ necawaada, jüma droa bai sida iwidida panlãda. Mañare Äcõrẽ wãrãda ijã baidebemada bl bla (1:19deba aba 2:26daa). Mañare bl bla dadji quĩrame quĩracuitadidebemada idjaba nañ ejüã awuadiẽ pananebemada (3:1neba aba 5:6daa). Jĩrũare bl bla dadjia jüma droa panane djãrã bia odidebemada (5:7-20).

Dji crĩcha dromada 2:8de bl bla: “Bãrãba Äcõrẽ leydebema dji dromaara bada wãrãda ijã o panlãdã, bia o panla. Äcõrẽ Bedeade mañ leyba nãwã jara bla: djãrãra quĩrĩadua ara badji quĩrĩã bla quĩrãca.”

Bia mĩga bade droa baidebemaba

1 ¹Mãra Santiagoa, Äcõrẽ nezocaa idjaba dadjirã Boro Jesucrito nezocaa. Nañ cartara blãdã Israel doce warrarãneba yöpedadarã druaza bea itea. Mña quĩrĩã bla bãrãra bia pananida.

²Djabarã, bariduadeba bia mĩga panane basrida beadadua. ³Bãrãba cawa panla mãwã bia mĩga panane Äcõrẽda ijã pananibarã, biara droa cawadida. ⁴Mañ bãrã jüma bia droa pananadua. Mãwã ne jümane biya, jipa beadia. Ni maãrĩ bida biẽ beadãeã.

⁵Bãrãnebemaba crĩcha cawaada neẽ blãdã, Äcõrẽa iwidida bla. Mañne Äcõrẽba diaya. Idjĩa iwidisidara quẽãẽne jümarãa aduba diabarĩa. ⁶Baribarã wãrãda ijã badeba iwidida bla. Ni maãrĩ bida crĩchaiẽ bla Äcõrẽba diaẽda. Mãwã crĩcha blãra nãũrãba pusa bogozoa ãyã edebari quĩrãca bla. ⁷Mãwã blãba crĩchaiẽ bla dadjirã Boroðeba ne edaida.

⁸Idjira crĩcha umẽ bla bãrã abari crĩchade bacaa.

⁹Djaba mĩã djuburi ðara ðasrida ðaida ðla Ācōrē quĩrāpita dji droma bẽrã. ¹⁰Baribara parata bara ðara ðasrida ðaida ðla Ācōrēba idjira mĩã djuburi unu ða bẽrã. Parata bara ðara dārã ðaéa nepõnõ dārã ðaca quĩrāca. ¹¹Āmādaɔ odjadacarea jãwãrãba chiruara põpõnozoabaria. Mañbe dji põnõ jurrupeda idji biya quirura jõbaria. Ara mañ quĩrāca ne bara ðara ewariza parata edai carea ðade beuya.

¹²Abalba bia mĩga ðade jũma droa ðabara, Ācōrē quĩrāpita bio bia ðla.^a Jũma droadacarea Ācōrēba borobari diabara quĩrāca idjira ewariza zocai ðaya. Ācōrēba jũma idji quĩrã ðearãa wārãneba mãwã zocai ðayaða asia.

¹³Cadjirua oi crĩcha zebaraðe ni abalba jaraié ðla Ācōrēba mañra dia ðada. Cadjirua oi crĩchara Ācōrēmaa zeca bẽrã idjia ni abala mañra diacaa. ¹⁴Ātebara cadjirua oi crĩchara zebaria ara dadjia mãwã o quĩrã ða bẽrã. ¹⁵Cadjirua oi crĩchara zepeda mãða o ðebaria. Mãwã o ðeda bẽrã beudacarea Ācōrēnebemada ewariza jĩga ðaya.

¹⁶Djabarã, ara bãduba cūrũgarãnadua. ¹⁷Ātareba dadjirã Zeza Ācōrēba ne jũma bio biya quedeada dadjirãa diabaria. Idjabara ne jũma bajãne uruabadara ocuaia. Mañra ewariza abarica uruadacaa. Baribara Ācōrēra quĩrã awara ðacaa idjaba quĩrã awara ocaa. ¹⁸Idjia quĩrãna bẽrã idji wārã bedeadeba dadjirãra zocai ðasia. Mãwã néudebema naãrã ewada idjia diada quĩrāca dadjirãra jũma idjia oðadebemada idji itea biara panla.

¹⁹Mañ bẽrã djabarã, jũmarãba quĩrācuia ũrĩni carea ðeada panla, quĩrācuia bedeada panla, idjaba baridua carea isabe quĩrũnié panla. ²⁰Dadji quĩrũbadaðe Ācōrēba jipa obi ðara oðacaa. ²¹Mañ bẽrã ne jũma cadjiruara, ne jũma jipaé ða sida igaraðadua. Mañbe Ācōrēba idji bedea bārã soðe ðadada crĩcha biadeba iñanadua. Ara mañ bedeaba bārãra Ācōrēba cawa oiðebemada poya èdra edaya.

²²Ācōrē bedeara iñã o pananadua. Ababe ũrĩbadada ðearãnadua. Mãwã ðeadiðara, ara bãduba cūrũga ðeadiã. ²³Ācōrē bedea ũrĩ ðaba iñã oéðara, èberãba quĩrã acabadaðe idji quĩrã acabara quĩrāca ðla. ²⁴Acabaraðe idjira sãwã ðada unubarimĩna, ãyã wãsira abeda quĩrãdoabaria. ²⁵Baribara bariduaba Ācōrē bedeada ũrĩpeda quĩrãdoabara, bio bia ðaya. Mañ bedea jipa ða dadji èdra ðabarida ewariza quĩrācuia crĩchapeda iñã o ðabara, idjia o ðadeba bio bia ðaya.

²⁶Abalba Ācōrēda iñã ðada crĩcha ðabara, baribara idji quĩrãmeda quĩrācuia wagaéðara, ara idjiduba cūrũga ðla. Wārãda iñãé ðla. ²⁷Wārãda iñã ðaba nãwã oida ðla dadji Zeza Ācōrēba idjia o ðara bia unumãrẽa idjaba jipa unumãrẽa: jẽrãmãrãda, pẽdra wẽrãrã sida bia mĩga panla ne carebaida ðla, idjaba nañ èjũãne ðea cadjiruada oié ðla.

a 1:12. *Bia mĩga ðade.* Griego bedeade mañba idjaba jara ðla: “Cadjirua oi crĩcha zebaraðe.”

Ni abaa ume quĩrã awara odié panã

2 ¹Djabarã, bārãba dadjirã Boro biya quiru Jesucritoda ijã panã bẽrã ni abaa ume quĩrã awara orãnadua. ²Ãĩbẽrã ewari aba bārã ābaa dji jare panãne ēberãba jawade oro oda jã ßada, djio nẽbãa jã ßada eda zeisicada. Mañne idjaba ēberã ne neé ßaba djio sore jã ßada eda zeisicada. ³⁻⁴Bārãba bio djio nũmãda bia ununapeda idjĩa nama biara ßama chũmeduada adibãrã, mañne dji ne neé quirúa jãma ãta nũmeduada adibãrã, wa nama mã jĩrũ caita egode chũmeduada adibãrã, çara bārã tãēna quĩrã awara o panléca? ¿Crĩa bié ßadeba mãwã o panléca?

⁵Djabarã, jũrinadua! ¿Ãcõrẽba nañ ejũāne ne neé quedeara Jesucrito ijānamārẽa edasiéca? Mãwã ādjirãra ne bara panã quĩrãca ßeaa. Ãcõrẽba ādjirãra bia pe erobaya idji quĩrĩa ßearãa wārãneba mãwã jaraða bẽrã. ⁶Mãwãmĩna bārãba ne neé quedeara bié obadaa. Parata bara ßeadrã bia obadaa. Baribãrã çparata bara ßeabãrã bārãra bié oðacaca? ¿Ãdjiabãrã bārãra cawa obadamaa õgo edeðacaca? ⁷Bārãra Jesucritodea. Baribãrã çadjirãba idji trã biya quiruda bié jaraðacaca?

⁸Bārãba Ãcõrẽ leydebema dji dromaara ßada wārãda ijã o panãbãrã, bia o panã. Ãcõrẽ Bedeade mañ leyba nãwã jara ßa: “Djārãra quĩrĩadua ara badji quĩrĩa ßa quĩrãca.”^b ⁹Baribãrã bārãba ãcãrãda quĩrã awara o panãbãrã, cadjiruada o panã. Ãcõrẽ leyba jara ßa bārãra mañ carea bedeade panãda. ¹⁰Abaãba Ãcõrẽ leydebemada aba ijã oébãrã, jũma ijã oé ßa carea bedeade ßa. ¹¹Nañ quĩrãca ßa. Ãcõrẽba jarasia “daunemarãdua” idjaba “mĩã bearãdua.” Daunemaémĩna mĩã beaibãrã, Ãcõrẽ leyra ijã oé ßa. ¹²Quĩrãcuita bedeadadua idjaba jipa oðadua, Ãcõrẽba dadji ēdrã ßãbari leydeba cawa oi bẽrã. ¹³Djārã quĩrã djuburiacara Ãcõrẽba cawa obãrãde quĩrã djuburiaéa. Mañne djārã quĩrã djuburiabadara bia ßeadia.

Crito wārãda ijã ßaba biada obaria

¹⁴Djabarã, abaãba Jesucritoda wārãda ijã ßaada aibãrã, baribãrã biada oé ßãbãrã, çmañba carebaica? ¿Mañba idjira wārãda ēdrãica? ¹⁵Nañ quĩrãca ßa. Djababa wa djabawērãba cacuade jãĩ carea idjaba coi carea neé ßasicada. ¹⁶Mañne aba bārãnebemaba idjĩa jaraibãrã, “mãa quĩrĩa ßa bara bia wãida, cacuade jãĩ careabemara erobaida, idjaba bia ne co ßaida,” baribãrã ni cãrẽ siða diaébãrã, çmañ jaraðaba carebasica? Carebaé basía. ¹⁷Ara mañ quĩrãca Jesucrito ijã ßaada a ßaba biada oébãrã, wārãda ijãé ßa. Idjĩa ijã ßaada a ßara ēberã beuða quĩrãca ßa.

¹⁸Abaãba jaraisicada: “Bãa Jesucritora ijã ßaada abaria, mañne mãa biada obaria.” Mãa nañda jaraya: bãa bia oéne acãbidua Jesucritora wārãda ijã ßada. Mañne mãa bia o ßadeba acãbiya Jesucritora wārãda ijã

²⁵Ara mañ quiñāca wēñ audua Rahāba oda carea Ācōrēba idjira jipa unusia. Josueba diabuedarāra idji dede bia edasia idjaba dewara óare jēda wābisia.^f ²⁶Beudara jaure neé ʘa. Ara mañ quiñāca Ācōrē iñ ʘaada a ʘaba biada oébaʘa, wāñāda iñāé ʘa. Idjia iñ ʘaada a ʘara ēberā beuda quiñāca ʘa.

cadjiruaba bira ɛɫ quĩrãca ɛɫa. ⁹Dadji quĩrãmeba dadji Zeza Ācõrẽa bia bedeabadaa, idjaba abari quĩrãmeba ẽberãrãda biẽ jarabadaa Ācõrẽa ara idji quĩrãca odamĩna. ¹⁰Abari iteba bedea biada, bedea cadjiruaba sida bedeabaria. Djabarã, mãwã ɛaiẽ ɛɫa. ¹¹Egorodeba ĩtaa bogadrɫ ɛɫ baidodeba ẽbaido cũãda idjaba baido cɫyada zebarica? ¹²¿Higojõ bacuruba olivoda zaubarica? ẽUvaba higojõda zaubarica? Zaucaa. Ara mãɫ quĩrãca egorodeba ĩtaa bogadrɫ ɛɫ baidodeba baido cũãda idjaba baido cɫyada zecaa.

Wãrã necawaa

¹³Bãrãra crĩcha cawa ɛeada, ne cawa ɛeada crĩcha panɫɫɫɫ, bia nĩnaneba unubidadia wãrãda mãwã ɛeada. Dji dromada crĩchadaẽne necawaadeba bia odida panɫa. ¹⁴Baribɫɫɫ djãrãba eroɫɫ carea wa o ɛɫ carea sobiẽ ɛeadiɫɫɫ, idjaba djãrã cãyãbara biara ɛeadi carea jɫɫɫadiɫɫɫ, jararãnadua bãrãra ne cawa ɛeada. Mãwã jaradiɫɫɫ, wãrã ɛeeara igara panɫa. ¹⁵Bãrã necawaadeba mãwã crĩcha panɫɫɫɫ, mãɫ necawaara Ācõrẽneba zecaa, ẽteɫɫɫ naɫ ẽjũãnebema necawaa, ẽberã necawaa, idjaba diauru necawaa. ¹⁶Djãrãba eroɫɫ carea wa o ɛɫ carea sobiẽ ɛeara, djãrã cãyãbara biara ɛeadi carea jɫɫɫ ɛea sida baridua caicayabadaa idjaba ne jũma cadjiruada obadaa. ¹⁷Baribɫɫ Ācõrẽba dia ɛɫ necawaa eroɛeaba ne jũmane jipa obadaa, jũmarãda ẽbaa necai ɛeadamãrẽã jɫɫɫɫɫɫɫ, jũmarã ume bia panabadaa, dewaraba jara ɛɫara ũrĩni carea panabadaa, djãrãra quĩrã djuburiabadaa idjaba ne jũma biada obadaa. Ni abaa ume quĩrã awara odacaa. Idjia jaradia ɛɫ quĩrãca wãrãda obaria. ¹⁸Ẽberãrã ẽbaa necai ɛeadamãrẽã jɫɫɫɫɫɫɫ ẽdjirãra ẽbaa necai ɛɫbaria necai ɛai bedea ubɫɫ quĩrãca. Mãwã idjia unuya ẽberãrãba jipa o panɫda ne bia ewabɫɫ quĩrãca.

Ācõrẽba jara ɛɫara jũma ĩjã o pananadua

4 ¹¿Bãrãra cãrẽ cãrẽã djõbada idjaba ijarabada? Bãrãba o quĩrĩã panɫ cadjiruara bãrã sode djõ ɛɫa mãwã odamãrẽã. ²Bãrãra ne eda quĩrĩãbadamĩna poya edadacaa. Mãɫ bẽrã mĩã beabadaa. Djãrãneda eda quĩrĩãbadaa. Baribɫɫɫ poya edadaca bẽrã ijarabadaa idjaba djõbadaa. Bãrãba quĩrĩã panɫara edadacaa Ācõrẽa iwididaca bẽrã. ³Idjaba bãrãba Ācõrẽa iwidibɫɫɫɫ edadacaa crĩcha biẽ ɛɫdeba iwidibada bẽrã. Bãrãba ababe iwidibadaa edadapeda bãdjia quĩrĩã panɫ quĩrãca odi carea. ⁴Daunemabɫda quĩrãca bãrãba Ācõrẽra igarasidaa naɫ ẽjũãnebemada ẽpẽni carea. ¿Bãrãba wadibida adua panɫca naɫ ẽjũãnebema quĩrĩã ɛɫara Ācõrẽ ume dji quĩrũda? Wãrãda bariduaba naɫ ẽjũãnebemada quĩrĩã ɛɫɫɫɫɫ, Ācõrẽ ume dji quĩrũa. ⁵Ācõrẽba dadjirã sode ɛɫda Jaureba quĩrĩã ɛɫa ababe Ācõrẽdrɫ quĩrĩã pananida. ¿Bãrãba crĩcha panɫca Ācõrẽ Bedeade ara idji quĩrĩãbe mãwã ɛɫbisida? ⁶Baribɫɫ Ācõrẽba idji biadeba dadjirãra bio careba ɛɫa. Mãɫ carea Idji Bedeade nãwã ɛɫ ɛɫa:

Dji dromada crĩcha ɛeara Ācõrẽba idu bia wãbicaa.

Baribara dji dromada críchaé beara Ācōrēba idji biadeba carebabaria.^h 7Mañ carea Ācōrē jawaeda beadaua. Diaurura ijārānada. Māwā idjira bārāmbemada āyā wāya. 8Ācōrē caita zedada, māwā idjira bārā caita zeya. Bārā dji cadjirua obadarā, i Jawa sɔgɔɔda quīrāca waa cadjiruara orānada! Bārā dji crícha umé erobe, i crícha cadjirua igaradapeda ababe Ācōrēda críchaada! 9Bārāba cadjirua opedada carea sopua beadaua, jīānada, aujīānada. Waa ɛasɔɔda ipidarānada, ātebara bārāba cadjirua opedada carea wārāda sopuadada. 10Crícha edaara ɛadeba dadjirā Boro Ācōrē quīrāpita zedada. Māwā bārāra dji dromarāda ɛaya.

Djārāra bié jararānada

11Djabarā, djārāra bié jararānada. Abalɔa idji djabada bié jaraibara wa cadjiuade ɛada aibara, Ācōrē leyda bié jara ɛla, idjaba mañ leyra bié ɛada crícha ɛla.ⁱ Abalɔa Ācōrē leyda bié ɛada crícha ɛabara, mañ leyba jara ɛara ijā oé ɛla. Ācōrē leyba jara ɛla cāyābara idjidra djārā cawa obarida ɛesia. 12Baribara mañ leyra Ācōrēbara diasia. Idjiabara cawa obaria. Ababe idjiabara ēberārāra poya ēdra edaya idjaba poya bié ɛaya. Mañ bēra ɔbara cai, ɛa djaba cawa oi carea?

Bārānebemada aride críchaada

13iMā bearaa ūrīnada! Ālaraba nāwā jarabadaa: “Nane wa nu dadjira dewara purudaa wānia. Mama poa aba panania. Mañne ne odia parata edadi carea.” 14Baribara bārāba adua panla nubema ewaride cārēda sāwāida. ɔBārāba cawa panla nubema ewaride zocai beadida? Adua panla. Bārāra jārārā towaa quīrāca ɛea. Jārārā towaa odjapeda isabe nēbabari quīrāca bārā sida dārā beadaéa. 15Mañ bēra biara ɛla bārāba nāwā jaradida: “Dadji Boro Ācōrēba quīrāibara, dadjirāra zocai beadia. Mañbe ne ocuadia.” 16Baribara bārāba māwā odacaa. Ātebara dji dromada crícha panla bēra jarabadaa bādjia o quīrā panla poya odida. Wārāda mañ quīrāca beadedira bié ɛla. 17Bariduaba biada o cawa ɛamīna oébara, cadjiuada o ɛla.

Ācōrēba parata bara ɛea cawa oidebema

5 1Parata bara ɛea, iMā bearaa ūrīnada! jīānada! Dārāéne bārāra bié beadi bēra aujīānada. 2Jūma bārāba eropanla ɛerawada quīrāca ɛla. Bārāba cacuade jābadara chimiaba ārina quīrāca ɛla. 3Nañ jīrūarebema ewaride bārāba paratara waiɛla waga panla. Baribara bārā oroda, parata sida menazau ɛla. Ācōrēba cawa obara ɛe bārā parata menazau ɛaba cawabiya bārāba bié osidada. Mañ bēra talɔa uruade

h 4:6. Proverbio 3:34. **i 4:11.** Ācōrē ley. Ebuɛa ɛléa sālgɔ leyda jara ɛada. Ālaramaarā Ācōrēba Moisea diada leyda jara ɛla. Dewarāmaarā djārā quīrāida ɛa leyda jara ɛla. Santiago 2:8.

bia mīga beadia. ⁴Bārā néu ewapedadarāa paratada diadaé panla ádji trajubari. Mañ bērá ádjirāba Ācōrēa iwidi panla cawa omārēā. ĩŪrīnadua! Ādjia iwidi panla dadjirā Boro Ācōrē jūma poya o Ɂaba ūrīsia. ⁵Nañ ējūāne bārāba ne jūmada eropanla idjaba bārāba o quīrīā panla obadaa. Māwā bārāra paca boreguea Ɂa quīrāca panla. Baribara paca beabara quīrāca dārēne Ācōrēba bārāra bié Ɂaya. ⁶Bārāba ēberā jipa beara cawa odapeda beasidaa. Mañne bearānamārēā ádjia ni cārē sida odaé basía.

Jūma droadadua

⁷Mañ bērá djabarā, jūma droadadua aba dadjirā Boro Jesucrito zebarda. Ēberā pea o Ɂadebemada crīchadadua. Idji néu udacarea cueda jlābaria tunupeda bia waragamārēā. Dārā jlābaria zaumārēā. ⁸Ara mañ quīrāca jūma droa panneba jlā pananadua idjaba sodeba ĩjā pananadua, dadjirā Boro Jesucrito zeira caita Ɂa bērá. ⁹Djabarā, Jesucritoba bārā cawa orāmārēā djārāra bié jararānadua. Jesucrito dadji cawa obarira dārēne zeya.[†]

¹⁰Djabarā, crīchadadua sāvā Ācōrēneba bedebadarāba droasidada. Dadjirā Boro Ācōrē trāneba bedea panla carea bia mīgapedadara jūma droasidaa. Ara mañ quīrāca bārā bida jūma droadida panla. ¹¹Dadjirāba crīchabadaa bia mīga panne droa beara bio bia beada. Bārāba ūrībadaa Joba idji dārā bia mīgadara jūma droasida. Dārā mīgadacarea cawa panla dadjirā Boro Ācōrēba idjira bia Ɂasida. Dadjirā Boro Ācōrēra quīrā djuburiaida Ɂa idjaba quīrāneba carebaya Ɂa.

Ācōrēa iwidiadua

¹²Mañ awara djabarā, ni aba trāneba wārāda odiada arānadua. Bajānebema trāneba, nañ ējūānebema trāneba, ni bariduadeba wārāda odiada arānadua. Odiada adibara, wārāda odadua. Idjaba odaéana adibara, wārāda orānadua. Māwā Ācōrēba cawa oéa.

¹³Bārānebemada aba bia mīga Ɂabara, Ācōrēa iwidida Ɂa. Aba Ɂasida Ɂabara, trābideba Ācōrēa bia bedaida Ɂa. ¹⁴Bārānebemada aba cacua bié Ɂabara, djabarā wagabadarāda trāda Ɂa idji carea Ācōrēa iwidiāmārēā.^k Ādjirāba iwidiɁadade dadjirā Boro Jesu trāneba nedragaba maārī paraɁida panla. ¹⁵Idjaba ĩjā pananida panla Ācōrēba idjira biabida. Māwā iwidiɁibara dadjirā Boroba biabiya. Dji cacua bié Ɂadaba cadjiruada osibara, dadjirā Boroba maḡara quīrādoaya. ¹⁶Mañ carea bārāba cadjirua opedadara dji jaradadua. Idjaba ābaa Ācōrēa iwidiadua bia duanani carea. Ēberā jipa Ɂaba Ācōrēa iwidišira Ācōrē Ɂadeba ne waiɁada obaria. ¹⁷Elāra dadjirā

j 5:9. *Jesucrito dadji cawa obarira dārēne zeya.* Griego bedede nāwā Ɂa Ɂa: “Dadji cawa obarira dede eda wābadama Ɂa.” k 5:14. *Djabarā wagabadarā.* Cāpūrīa bedede jara Ɂa “ancianos” o “pastores.”

quĩrãca ěberã basía. Idjia sodeba Ācõrẽa iwidisia cue zerãmãrẽã. Maĩbe Israel druade poa ũbea ěsidra cue zeé basía. ¹⁸Mãwãnacarea idjia Ācõrẽa iwidisia cuera zemãrẽã. Ara maĩda cue zesia.^l Maĩba néura tunupeđa zausia.

¹⁹⁻²⁰Djabarã, naĩda cawadadua: wãrã bedeadebemada aba aĩ wãibɔɾɔ, maĩne abaɔba idjía cadjiruada igarabipeđa jẽda zebibɔɾɔ, maĩ ěberãba cadjirua zocãrã o ɓadara Ācõrẽa quĩrãdoabiya idjaba ewariza Ācõrẽ jĩga ɓaidebemada ědɾɔ ɓɔya.^m

1 5:18. 1 Rey capítulo 17–18. **m 5:19.** *Ācõrẽ jĩga baidebemada.* Griego bedeadɛ ɓɔɔ ɓɔa “beuidebemada.”